

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 420/2017-48

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 31. augusta 2017 predbežne prerokoval sťažnosť Rozhlasu a televízie Slovenska, Mlynská dolina, Bratislava, zastúpeného obchodnou spoločnosťou Advokátska kancelária RELEVANS s. r. o., Dvořákovo nábrežie 7571/8A, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Marián Masarik, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžf 1/2014 a jeho rozsudkom z 27. apríla 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Rozhlasu a televízie Slovenska o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. augusta 2016 doručená sťažnosť Rozhlasu a televízie Slovenska (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžf 1/2014 z 27. apríla 2016 a jeho rozsudkom z 27. apríla 2016 (ďalej aj „napadnutý postup a rozsudok najvyššieho súdu“).

2. Po obsiahlom opísaní skutkového a právneho stavu vo veci preskúmania rozhodnutí príslušných daňových orgánov týkajúcich sa odpočtu dane z pridanej hodnoty vo vzťahu k sťažovateľovi za zdaňovacie obdobie (september 2005) v správnom súdnictve (namieta nesprávnu aplikáciu § 38 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov a nedostatočné odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu, pozn.) sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie jeho označených práv napadnutým postupom a rozsudkom najvyššieho súdu (v bode 1), zruší predmetný rozsudok najvyššieho súdu a vráti mu vec na ďalšie konanie. Okrem toho sa domáha priznania náhrady trov konania v sume 6 589,99 €.

3. V závere sťažnosti z 1. augusta 2016 sa uvádza: „*Rozhlas a televízia Slovenska právne zastúpený Advokátskou kanceláriou RELEVANS s. r. o., substitučne Mgr. Pavol Mattoš, advokát*“ (s jeho pripojeným podpisom, pozn.). V záhlaví sťažnosti na prvej strane je uvedené, že sťažovateľ a zastupuje „*Advokátska kancelária RELEVANS, s. r. o.*“.

4. Z obsahu k sťažnosti priložených splnomocnení a sťažovateľom podpísaného splnomocnenia zo 4. júla 2016 vyplýva, že sťažovateľ – v rozsahu predmetu konania

v konaní pred ústavným súdom splnomocnil na zastupovanie uvedenú advokátsku kanceláriu, za ktorú podpísal prijatie splnomocnenia Mgr. Marián Masarik, advokát a konateľ obchodnej spoločnosti (podľa aktuálneho výpisu z obchodného registra je okrem uvedeného konateľa a advokáta ďalším konateľom tejto obchodnej spoločnosti JUDr. Alexander Kadela, [REDAKOVANÉ], pozn.). Títo advokáti ako konatelia obchodnej spoločnosti už aj pred tým zastupovali sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom vo veciach sp. zn. I. ÚS 450/2016 a sp. zn. III. US 491/2014.

V závere splnomocnenia je uvedené: „*Splnomocniteľ podpísom tohto plnomocnenstva potvrdzuje, že bol Advokátskou spoločnosťou poučený o tom, že výsledok právnej veci, zastupovanie v ktorej je predmetom tohto plnomocnenstva, je veľmi neistý.*“

5. K tomuto splnomocneniu bolo pripojené ďalšie „*Substitučné plnomocnenstvo*“ z 22. júla 2016 (udelené iba v čase od „22.07.2016 do 01.08.2016“, pozn.), v ktorom Mgr. Marián Masarik ako právny zástupca sťažovateľa splnomocňuje splnomocnenca Mgr. Pavla Mattoša, advokáta, [REDAKOVANÉ], zapísaného v zozname advokátov pod č. 5288 „*na podpísanie a podanie (a prípadné doplnenie ústavnej sťažnosti RTVS proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27.04.2016, sp. zn. 3 Sžf/1/2014 (156-163). Advokátska spoločnosť zostáva zástupcom RTVS v konaní pred Ústavným súdom SR.*“

V závere „*plnomocnenstva*“ je uvedené: „*Plnomocnenstvo prijímam.*“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom

zasadnutí bez přítomnosti navrhovatele, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

7. Ústavný súd vychádzajúc z obsahu sťažnosti konštatuje, že sťažnosť napriek tomu, že sťažovateľ je zastúpený advokátom, ktorý koná v mene advokátskej kancelárie (obchodnej spoločnosti), nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde.

8. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom. Ustanovenie § 20 zákona o ústavnom súde sa v celom rozsahu vzťahuje aj na sťažnosť podľa § 49 a nasl. zákona o ústavnom súde.

9. Z už uvedeného (body 7 a 8) vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 49 a nasl. zákona o ústavnom súde). Inak povedané, každý návrh bez výnimky musí spĺňať všeobecné náležitosti. Všeobecné náležitosti sa týkajú formy a obsahu návrhu.

10. V prípadoch obligatórneho zastúpenia navrhovateľa advokátom v konaní pred ústavným súdom (čo platí aj v danej veci, pozn.) je základným procesným prameňom práva ustanovenie § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde (bod 8). Citované zákonné ustanovenie

procesného poriadku (vo vzťahu k iným právnym predpisom ide o predpis *lex specialis*) vymedzuje nevyhnutné náležitosti právneho zastupovania v konaní pred ústavným súdom, ktoré musia byť splnené a ktoré nie je možné zmluvne ani inak obmedziť. Napríklad podľa Jána Drgonca advokát zastupujúci pred Ústavným súdom Slovenskej republiky sa nemôže nechať zastúpiť podľa zákona o advokácii, lebo zákon o ústavnom súde takú možnosť nepozná. Je to logický dôsledok významu ochrany ústavnosti, pri ktorej nemôže byť priestor na obštrukciu pri zastupovaní účastníka konania (pozri Drgonec J. Ochrana ústavnosti Ústavným súdom Slovenskej republiky. Paneurópska vysoká škola. 2010, s. 148).

11. V tejto veci je na prvý pohľad zrejmé, že konateľ a advokát obchodnej spoločnosti, ktorej predmetom bolo poskytovanie právnych služieb, a ktorý mal podpísané splnomocnenie od sťažovateľa na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, bez právneho dôvodu a neodôvodnene nahrádza originárne splnomocnenie od sťažovateľa (pozri bod 4 in fine), čo je v konaní pred ústavným súdom vylúčené [možno aj pre dôvod, ktorý bol uvedený v splnomocnení (bod 4), že „*výsledok právnej veci, zastupovanie v ktorej je predmetom tohto plnomocnenia, je veľmi neistý*“, pozn.]. Oprávnenosť substituenta (iného advokáta Mgr. Pavla Mattoša) vypracovať návrh a podpísať ho v mene sťažovateľa, ktorý ho na to výslovne nesplnomocnil, teda nemožno v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy pred ústavným súdom v žiadnom prípade akceptovať.

12. Ústavný súd v tejto veci na základe uvedeného uzatvára (bez toho, aby sa zaoberal námietkami sťažovateľa pozn.), že vzhľadom na nerešpektovanie *lex specialis* (§ 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde) treba považovať substitučné splnomocnenie z 22. júla 2016 (pozri bod 5 in fine) *prima facie* za zákonne neprípustné, pretože predložená sťažnosť bola vypracovaná a podpísaná výlučne advokátom, ktorého nesplnomocnil priamo sťažovateľ na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom v súlade s požiadavkou uvedenou v § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Návrh, ktorý nemá všetky zákonom ustanovené náležitosti (podpísanie návrhu na to určenou osobou takouto náležitosťou nepochybne je, pozn.), nie je spôsobilý vyvolať začatie konania. Ústavný súd má právo taký návrh odmietnuť.

13. K podobným záverom (bod 12 *in fine*) už ústavný súd dospel napr. vo veciach sp. zn. I. ÚS 339/2012 a I. ÚS 422/2015. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že takýto nedostatok návrhu (sťažnosti) nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti, ak sťažovateľ disponuje kvalifikovaným právnym zastúpením – advokátom. Uvedený záver vyplýva zo stabilnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, IV. ÚS 322/2010, IV. ÚS 399/2010, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 267/2010, II. ÚS 309/2010, III. ÚS 262/2010, III. ÚS 210/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010...).

14. Ústavný súd už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“ Aj tu naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

15. Ústavný súd z uvedeného dôvodu a so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa konštatuje, že sťažnosť nespĺňa náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde, a preto ju z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. augusta 2017